

آبادي

پنځلس ورځنۍ خپرونه

برخې د اقتصاد پر محور راڅرخي، هر څومره چې اقتصاد پياوړی او پر خپلو پښو ولاړ وي، هغومره دا نورې برخې ورسره غوړيږي او پرمختګ کوي. اسلامي امارت هم وپتېيله چې د اقتصادي پرمختګ له پاره اړين ګامونه پورته کړي او په دې برخه کې يې لومړی ګام دا و چې د هېواد له طبيعي زېرمو څخه په لوړه کچه ګټه پورته کړي. له دې سره جوخت يې د صنعت د ودې له پاره ګامونه پورته کړل، سوداګرۍ ته يې پراختيا ورکړه، د کرنې د پرمختګ په پار يې ګامونه اوچت کړل او هڅه يې داده چې د هېواد د کرنې سکتور پياوړی کړي. له دې جملې يوه هم د ټاپي د ګازو د نل ليکې پروژه ده چې اوس يې عملي چارې پيل شوې او ورځ تر بلې د پرمختګ په حال کې دي. د ټاپي پروژې په برخه کې د ترسره شويو پرمختګونو په خوا کې اوس دا دی د دې نلليکې له لارې افغانستان ته د ګازو د ليرد کچه لوړه شوه. له ۵۰۰ ميليون مترمکعب څخه ۴.۳ ميليارد متر مکعب ته ورسېده، چې دا په واقعيت کې يوه ستره لاسته راوړنه او د افغانستان د اقتصادي ودې په تېره بيا د انرژۍ او صنعت په برخه کې يو ستر پرمختګ دی. په دې کچه د ګازو ترلاسه کولو سره به افغانستان د برېښنا پر ځای چې تر اوسه پورې يو څه کمه ده، د ګازو په کارولو سره د صنعت په سکتور کې ګټه پورته او دا بيا په خپله په مستقيم ډول د کورنيو توليداتو پر بيو، د فابريکو د سيالۍ پر وړتيا او د خلکو د ژوند پر لګښت اغېز لري. په پراخه کچه، دا پروژه کولی شي د افغانستان د ترانزيتي عوایدو د لوړېدو لامل هم شي. په دې سره به يوه بله ستره ستونزه چې د بې کارۍ ده، هغه هم تر ډېره بريده هواره شي. دا ټول هغه څه دي چې کولای شي په اقتصادي لحاظ د افغانستان له پاره ګټور تمام شي.

د بهرنيو چارو وزارت ويلي، په ټاپي پروژه کې د هرات د ګازو ونډه له ۵۰۰ ميليون متر مکعبو ۴،۳ ميلياردو مترو مکعبو ته لوړه شوې ده. ياد وزارت دا د هېواد د انرژۍ په بلان جوړونه کې يو مهم بدلون بللی دی. په رښتيا هم د ټاپي پروژې په عملي کېدلو سره به افغانستان د مرکزي او سويلي آسيا هېوادونو تر منځ په اقتصادي دهليز بدل شي. دغه لويه اقتصادي پروژه د سيمې هېوادونو له پاره د منطقوي ثبات ترڅنګ، د اقتصادي ثبات زمينه هم برابروي شي. ټاپي پروژه له اقتصادي اړخه سيمه ييزې همکارۍ او سوداګرۍ ته پراختيا ورکوي او دا پروژه به اعتماد او باور لاريزت کړي او ورسره به د افغانستان د انرژۍ په برخه کې د شته ستونزو د هوارې ترڅنګ د صنعت په برخه کې هم ډير پرمختګونه رامنځته شي چې دا خپله د اقتصادي ودې لامل ګرځي. د پرمختګ مفهوم ډېر لوی او بېلابېلې برخې لري: ټولنيز، سياسي، فرهنگي او ذهني پرمختګ؛ خو اقتصادي پرمختګ د دې پرمختګونو يوه ستره برخه ده. سربېره پر دې د اقتصادي پرمختګ له پاره بېلابېلې تيورۍ وړاندې شوې دي. ګڼ شمېر هېوادونو هڅه کړې؛ چې له خپل اقتصادي پرمختګ څخه په بېلابېلو برخو کې کار واخلي. د هېواد اقتصادي پرمختګ له پاره بايد ټولې لکه ټولنيزې، سياسي، اقتصادي او تاريخي برخې وڅېړل شي، له دې برخو څخه په استفادې سره کولای شو د اقتصادي پرمختګ پر وړاندې شته خنډونه لرې کړو. کله چې په افغانستان کې اشغال پای ته ورسېد، نو اقتصادي وده هم سوکه وه. خو اسلامي امارت د يوه مسوول حکومت په توګه هڅه وکړه چې د يادو ټولو برخو د پياوړتيا او غښتلتيا له پاره کار وکړي؛ خو دا چې اقتصادي برخه تر نورو مهمه ده، ځکه پورتنۍ ټولې

بادغيس؛ د قيصار - لامان د حلقوي سرک د درېيمې برخې د جوړولو چارې پيل شوې

۲ صفحه

د احصايې او معلوماتو ملي ادارې موجوده سيستمونه به عصري او کاري ظرفيت به يې لوړ شي

۳مه صفحه

KABUL AND TASHKENT AIM TO RAISE TRADE VOLUME TO FIVE BILLION DOLLARS

۴مه صفحه

بادغيس؛ د قيصار - لامان د حلقوي سړک د درېيمې برخې د جوړولو چارې پيل شوې

وکړه. د پرانيستې په جوړو شويو مراسمو کې د رياست الوزرا اقتصادي مرستيال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند وويل، چې د ياد سړک درېيمه برخه د ۴ ميليارده ۶۵۲

د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په بادغيس ولايت کې د قيصار - لامان د حلقوي سړک د درېيمې برخې د جوړولو چارو پرانيسته

ميليونه افغانينو په لگښت جوړېږي او ۵۰ كيلومتره اوږدوالی لري. د محترم حاجي ملا صاحب په وينا، د دې برخې کار به د مقر ولسوالۍ څخه پيل او تر بالامرغاب ولسوالۍ پورې وغځېږي، چې د يوه خصوصي شرکت له لوري به په درې کلونو کې بشپړ شي. نوموړي زياته کړه، چې د قيصار - لامان حلقوي سړک د هېواد له مهمو زېربنايي پروژو څخه دی، چې ټوليز اوږدوالی يې ۲۳۳ كيلومتره دی او په پنځو برخو وېشل شوی دی. په دې مراسمو کې د ديني عالمانو او قومي مشرانو استازو هم خبرې وکړې او د بادغيس د خلکو ستونزې او غوښتنې يې د رياست الوزراء له اقتصادي مرستيال سره شريکې کړې. دوی د ياد سړک د کار د چټکتيا ترڅنگ، د بادغيس او ترکمنستان ترمنځ د بندر جوړولو، ولسواليو ته د برېښنا رسولو، د اوبو د بندونو جوړولو، د بالامرغاب سيند ته د پاملرنې، د پلونو او مواصلاتي لارو جوړولو او همدارنگه د بېکارۍ او فقر د کمولو غوښتنه وکړه. د يادونې وړ ده، چې د قيصار - لامان د حلقوي سړک په بشپړېدو سره به په سيمه کې د ترانسپورت او ترانزيتي اسانتياوې، اقتصادي وده او د ولسواليو ترمنځ اړيکې لا پياوړې شي.

فارياب کې د ۲ بنسټيزو پروژو د چارو پيل

سيمه ييزو چارواکو په حضور کې پيل شوې. د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال د متوازن انکشاف او د خلکو اساسي اړتياوو ته د رسېدنې پر اهميت ټينگار وکړ او يې ويل، چې د دغه ډول پروژو پلې کېدل

د فارياب ولايت د مرکز ميمني ښار اړوند د افغان کور په کلي کې د يو جومات او روغتيايي مرکز د جوړولو چارې د يو ميلیون ډالرو په لگښت د رياست الوزراء د اقتصادي مرستيال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند او

روغتيايي او ديني خدمتونو د ښه والي لپاره يو اغېزناک گام دی. محترم حاجي ملا صاحب د سوداگرو او پانگوالو د همکارۍ ستاينه وکړه او زياته يې کړه، چې په بنسټيزو برخو کې پانگونه نه يوازې د ټولنيزې هوساينې لامل گرځي، بلکې د اقتصادي ودې او ځان بسياينې لپاره هم زمينه برابروي.

د سوداگريزو مارکېټونو او معلوماتي ټکنالوژۍ پارک د جوړولو پر طرحو بحث وشو

لاندي د سوداگريزو مارکېټ او په لومړۍ ناحيه کې هم د سوداگريزو مارکېټ جوړولو او همداراز د معلوماتي ټکنالوژۍ پارک د جوړولو طرحې د بحث لپاره وړاندې شوې. له بحث وروسته يادې

د پانگونې بين الوزارتي کمېټې نوبتي غونډه د روان ۱۴۰۵ لمريز کال د حمل مياشتې په ۲۵مه نېټه په مرمينه ماڼۍ کې جوړه شوه. دې غونډې ته د کابل ښار په يوولسمه ناحيه کې تر ځمکه

طرحې اړوندو ادارو ته راجع شوې او سپارښتنه ورته وشوه، چې د پانگونې بين الوزارتي کمېټې د نظرونو په پام کې نيولو سره يې مالي او تخنيکي تحليلونه ترسره او راپورونه يې په ټاکلو نېټو کمېټې ته وړاندې کړي.

موجوده سيستمونو د عصري کولو پروپوزل د بحث لپاره وړاندې شو. له هراړخيزې ارزونې وروسته ياد پروپوزل د تاييد وړ وبلل شو او د نهايي تصميم نيونې په موخه اقتصادي کمپسيون ته راجع شو. د ياد پروپوزل د تطبيق لپاره يو کال وخت او شاوخوا يو ميليارد افغانۍ بوديجه په پام کې نيول شوې، چې هېوادوالو ته به د خدماتو وړاندې کولو پروسه چټکه او شفافيت به ورسره رامنځته شي. همداراز په دې غونډه کې د هېواد د ټولو بندرونو لپاره د ماسټر پلان د جوړولو پر اړتيا او ارزښت هم خبرې وشوې. د کور او ښار جوړولو وزارت مسوولينو وويل، د اسلام کلا، نيمروز، تورغونډۍ او ابو نصر فراهي بندرونو لپاره د ماسټر پلانونو پر جوړولو کار روان دی، چې په ټاکلي وخت به بشپړ شي. د تخنيکي کمېټې له لوري ورته سپارښتنه وشوه، چې د هېواد د نورو بندرونو لپاره دې هم ورته ماسټر پلانونه جوړ او د نهايي تصميم نيونې په موخه دې اقتصادي کمپسيون ته وړاندې کړي.

د احصايې او معلوماتو ملي ادارې موجوده سيستمونه به عصري او کاري ظرفيت به يې لوړ شي

د اقتصادي کمپسيون د تخنيکي کمېټې نوبتي غونډه د روان ۱۴۰۵ لمريز کال د حمل مياشتې په ۲۴مه نېټه په مرمينه ماڼۍ کې جوړه شوه. دې غونډې ته د احصايې او معلوماتو ملي ادارې د کاري ظرفيت لوړوالي او

اقتصادي خبرونه

عزیزى در نمايشگاه تاشکند؛ تاکيد بر گسترش تجارت و جذب سرمايه گذارى

ی افزایش سطح دادوستد میان دو کشور و هم‌چنان خریداری نفت از بلاروس گفت‌وگو کردند. این وزارت در این باره گفته است: «وزیر صنعت و تجارت امارت اسلامی افغانستان از سرمایه‌گذاران جمهوری بلاروس دعوت کرد تا با استفاده از فرصت‌های سرمایه‌گذاری در افغانستان به ویژه در بخش دارو سرمایه‌گذاری کنند.» در این میان، برخی از آگاهان اقتصادی افزایش پیوندها با تمام کشورهای آسیای میانه به‌ویژه ازبکستان را مهم می‌دانند و پافشاری دارند که این سفرها می‌تواند زمینه معرفی تولیدات داخلی، جلب سرمایه‌گذاری و گسترش پیوندهای تجاری با کشورهای منطقه شود. عبدالغفار نظامی، یکی دیگر از آگاهان اقتصادی، در این باره افزود: «منع مهم تجارت صادرات و واردات ما از ازبکستان زیاد است؛ مگر صادرات ما کم‌تر است، بنابراین نیاز است که با این کشور در بخش صادرات کار کنیم تا مواد خام را به این کشور انتقال کنیم، چون در آنجا کارخانه‌های زیادی است که از آن استفاده کنند.» این در حالی است که پس از تحول‌های منطقه و توقف تجارت افغانستان با پاکستان، کابل در تلاش برای یافتن بازارهای جدید به‌ویژه در کشورهای آسیای مرکزی است. پیش‌تر نیز در نشست‌های در کابل با حضور کشورهای آسیای مرکزی، هدف افزایش حجم تجارت میان افغانستان و این کشورها تا سقف ۱۰ میلیارد دلار در سه تا چهار سال آینده تعیین شده بود.

اقتصادی، در این باره گفت: «شرکت در نمایشگاه‌های اقتصادی و تجاری، صنعتی و یا زراعتی برای تقویت اقتصاد و تجارت افغانستان سودمند است و زمینه را برای فراوده‌های کشور، هم‌چنان بستن قراردادهای میان تاجران افغان و خارجی فراهم می‌کند.» هم‌زمان عزیزى، در حایشه‌ی این نمایشگاه با آندری یوگنیویچ کوزنتسوف، وزیر صنعت بلاروس، دیدار کرده است. دو طرف درباره

نورالدین عزیزى، وزیر صنعت و تجارت امارت اسلامی افغانستان، در جریان سفر به ازبکستان، در مراسم گشایش نمایشگاه بین‌المللی صنعتی این کشور شرکت کرده است. به‌گفته‌ی وزارت صنعت و تجارت، این نمایشگاه در شهر تاشکند برای سه روز برگزار شده و بیش از ۶۰ شرکت افغان در بخش‌های پنبه، زغال‌سنگ، دارو و محصولات زراعتی در آن اشتراک کرده‌اند. میرشکيب مير، آگاه

تقلای قزاقستان برای افزایش تجارت با افغانستان تا سقف ۳ میلیارد دالر

دالرکنونی، په ۳ میلیارد دالر افزایش دهد. برپایه این گزارش، مقامهای این کشور همچنین تاکید کرده است، که در حال پیش تر این تجارت بر محور صادرات قزاقستان استوار است که شامل غلجیات، آرد و محصولات زراعتی می شود. بخشی از گزارشی رسانه‌های قزاقستانی: «قزاقستان

وزارت صنعت و تجارت می گوید که حجم تجارت میان افغانستان و قزاقستان در جریان سال ۲۰۲۵ به ۵۶۵ میلیون دالر رسیده است. رسانه‌های قزاقستانی در گزارشی افزوده که مقام‌های این کشور در تلاش هستند، تا در سال‌های آینده حجم تجارت خود با افغانستان را از حدود ۵۰۰ میلیون

قصد دارد در سال‌های آینده حجم تجارت خود با افغانستان را به ۳ میلیارد دالر افزایش دهد، در حالی که این رقم در حال حدود ۵۰۰ میلیون دالر در سال است.» قطب‌الدین یعقوبی، آگاه اقتصادی، گفت: «امکان‌های که قزاقستان دارد با حکومت افغانستان می‌تواند یک فرصت مناسب برای افغانستان در بخش‌های زیرساخت‌های اقتصادی کشور محسوب شود.» هم‌زمان، وزارت صنعت و تجارت می‌گوید که حجم تجارت میان افغانستان و قزاقستان در جریان سال ۲۰۲۵ به ۵۶۵ میلیون دالر رسیده است. وزارت صنعت و تجارت، در این باره می‌گوید: «حجم تجارت میان افغانستان و قزاقستان در جریان سال ۲۰۲۵ به ۵۶۵ میلیون دالر رسیده است. از این میان، ۵۵ میلیون دالر را صادرات افغانستان و ۵۱۰ میلیون دالر را واردات تشکیل می‌دهد.» عبدالجبار صافی، رییس انجمن صنعت کاران کابل به خبرنگار طلوع نیوز گفت: «اگر ما تنها بر واردات تکیه کنیم و میزان واردات از صادرات ما پیش تر باشد، از نگاه اقتصادی برای افغانستان مفید نخواهد بود. باید راه‌حلی جست‌وجو شود تا مشخص گردد کدام تولیدات افغانستان می‌تواند بدون مشکل وارد بازار شده و زمینه تقویت صادرات کشور را فراهم کند.»

فراهم سازد. میرشاکر یعقوبی، آگاه اقتصادی، در این باره گفت: «در صورت که هزینه‌ی انرژی ۱۵ تا ۲۵ درصد کاهش پیدا کند، مستقیم روی قیمت تولیدات داخلی، رقابت‌پذیری کارخانه‌ها و روی هزینه‌ی زندگی مردم می‌تواند تاثیر خود را داشته باشد، در بُعد بزرگ‌تر این پروژه می‌تواند باعث بلند رفتن عواید ترانزیتی افغانستان شود.» هم‌چنین وزارت خارجه گفته که بخش نخست این پروژه تا پایان سال ۲۰۲۶ در ولایت هرات تکمیل خواهد شد. به گفته‌ی مسئولین این وزارت، حتی استفاده از یک میلیارد متر مکعب گاز نیز می‌تواند سالانه نزدیک به ۹۰۰ میلیون دالر صرفه‌جویی ایجاد کرده و تا ۲۰۰ هزار فرصت شغلی فراهم کند. آگاهان اقتصادی می‌گویند که عملی شدن این پروژه نیازمند هماهنگی و هم‌کاری کشورهای دخیل در پروژه است. عبدالشکور هده‌وال، یکی دیگر از آگاهان اقتصادی، در این باره افزود: «باید کشورهای منطقه و دخیل در پروژه به‌ویژه پاکستان و هند، با افغانستان در بخش اجرای آن هم‌کاری کنند، تا این پروژه تکمیل شود و کشورهای منطقه و مردم آن‌ها از آن مستفید شوند.» برپایه‌ی معلومات وزارت معادن و پترولیم کار پایپ لاین انتقال گاز تابی در حال، در ولایت هرات بیش از ۲۵ کیلومتر تمدید شده است.

افزایش سهم گاز هرات در پروژه تابی

تغییر مهم در برنامه‌ریزی انرژی کشور محسوب می‌شود. وزارت یاد شده پافشاری کرده که استفاده از گاز به‌جای برق می‌تواند هزینه‌های انرژی را ۱۵ تا ۲۵ درصد کاهش دهد و زمینه مصرف اقتصادی‌تر انرژی را در بخش‌های صنعتی و شهری

وزارت خارجه امارت اسلامی افغانستان می‌گوید که سهم گاز ولایت هرات در پروژه تابی به‌گونه قابل توجهی افزایش یافته است. این وزارت اعلام کرده که این سهم از ۵۰۰ میلیون متر مکعب به ۴،۳ میلیارد متر مکعب رسیده که به گفته او یک

تلاش افغانستان برای گسترش همکاری های زراعتی با روسیه

مالداری و فراوری محصولات زراعتی معرفی شد. در ادامه ی این سفر، هیات افغانستان از انستیتوت تحقیقاتی صحت حیوانی و نباتی و بندر تجارتي ویستوسک روسیه بازدید کردند. دو طرف بر گسترش همکاری های فنی، آموزش کارمندان، صادرات گندم از روسیه به افغانستان، صادرات میوه و سبزیجات افغانستان به روسیه گفت و گو کرده اند. وسیم صافی، رییس هیات عامل اتاق زراعت و مالداری، در باره ی اهمیت پیوندها با روسیه پافشاری کرد که: «روسیه از جمله کشورهای ست که اگر بتوانیم پیوندهای تجاری مستحکم داشته باشیم، میتوانیم برخی اقلام زراعتی به ویژه

هیات وزارت زراعت، آبیاری و مالداری به رهبری صدراعظم عثمانی، معین این وزارت، در سفر به روسیه، دیدارها و بازدیدهای مهمی را با هدف تقویت همکاری های زراعتی و اقتصادی انجام داده است. این هیات با شماری از سرمایه گذاران و تاجران افغان مقیم روسیه دیدار کرده و آنان را به سرمایه گذاری در بخش های زراعت و مالداری در داخل کشور فراخوانده است. تاجران افغان مقیم روسیه، تعهد کرده اند که سرمایه گذاری های خود را در افغانستان افزایش دهند. این وزارت در این باره افزود: «در این نشست فرصت های سرمایه گذاری، در بخش های زراعت، باغداری،

ماشین آلات را که نیاز داریم از روسیه وارد کنیم و در مقابل کالاهای که آنها نیاز دارند می توانیم برای شان صادر کنیم.» میرشکیب میر، آگاه اقتصادی، در این باره افزود: «افغانستان می تواند فرآورده های مازاد خود را در بخش زراعت به روسیه صادر کند، نیازمندی های خود را در این زمینه به شمول تکنالوژی نوین وارد کند، همچنان زمینه را برای جذب سرمایه گذاری در داخل کشور با در نظر داشت پیوند اقتصادی تقویت کند.» مسؤلان می گویند که این سفر با هدف گسترش همکاری های دوجانبه، جذب سرمایه گذاری و استفاده از تجربه های روسیه در بخش زراعت انجام شده و می تواند زمینه ساز رشد اقتصادی و تقویت سکتور زراعت افغانستان شود.

پیشرفت ده درصدی کار پروژهی کارخانهی سمنت غوری

تعیین شده کار فابریکه را تمام و به بهره برداری بسپارد.» در حال، در کنار بخش سوم کارخانهی سمنت غوری، افغانستان هم اکنون پنج پروژهی دیگر در بخش تولید سمنت را نیز در دست اجرا دارد که قرار است در آینده به بهره برداری برسند. شماری از آگاهان اقتصادی پافشاری دارند که در چنین شرایطی، پروژه های بزرگی مانند کارخانهی سمنت غوری و دیگر پروژه های مشابه، نقشی کلیدی در تامین نیازهای داخلی کشور دارند. عبدالنصیر رشتیا، آگاه اقتصادی در این باره گفت: «ظرفیت های بزرگ سرمایه گذاری را در کشور داریم، معادن زیادی در اختیار داریم که بتوانیم از آن سمنت تولید نمایم، کارخانه ها وجود دارد، بنا نیاز است که یک زمینه سازی صورت بگیرد، جذب سرمایه گذاری ها صورت بگیرد و ما بتوانیم

رییس شرکت امارتی انکشاف ملی با هیات همراه، از جریان کار ساخت بخش سوم کارخانهی سمنت غوری در ولایت بغلان بازدید کرده و بر تسریع و تکمیل به موقع این پروژه پافشاری کرده است. کارهای ساخت و ساز بخش سوم این کارخانه به شدت جریان دارد و به گفته ی مسؤلان، این پروژه تاکنون ۱۰ درصد پیشرفت داشته است. شرکت انکشاف ملی پافشاری دارد که با تکمیل این پروژه، ظرفیت تولید کارخانهی سمنت غوری از ۷۰۰ تن در حال، به پنج هزار و ۷۰۰ تن در روز خواهد رسید. مسؤلین شرکت انکشاف ملی گفت: «برای بار نخست در تاریخ افغانستان، که چنین فابریکه بزرگ در بخش سمنت جور میشود؛ اکنون ده درصد کار پیشرفته، کوشش و تلاش شرکت انکشاف ملی همین است، که در وقت

سمنت را در داخل کشور تولید نمایم، تا مانع خروج پول به بیرون از کشور شویم و زمینه های کاری را نیز فراهم سازیم.» عبدالشکور هدهوال یکی دیگر از آگاهان اقتصادی گفت: « پنج پروژهی که اکنون در نظر گرفته شده و کار بالای آن جریان دارد، نه تنها افغانستان را در بخش سمنت خودکفا می سازد؛ بل زمینه کار را به هزاران نفر مساعد می کند و سرمایه گذاران دیگر نیز تشویق می شوند تا به کشور سرمایه گذاری و چنین شرکت ها را ایجاد کنند.» این در حالی ست که در حال در سراسر کشور دو کارخانهی جبل السراج و غوری در بخش تولید سمنت در کشور فعالیت دارند که ظرفیت تولید آن ها پنج درصد نیاز بازار را تامین می کند و افغانستان بیش از ۹۰ درصد سمنت مورد نیاز را از کشورهای ایران، ازبیکستان، تاجیکستان و قیرغیزستان وارد می کند.

آغاز کار ساخت یک سردخانه در کلکان کابل

سرمایه گذاری می نماید، حمایت و پشتیبانی خود را اعلام می نماید.» رییس اتحادیهی سردخانه داران گفت: «این اقدام نه تنها یک اقدام بزرگ در جهت رشد و اقتصاد و تقویت زیربنای تجارتي کشور ما است؛ بلکه نشان دهنده ی اداره ی قوی سکتور خصوصی برای خدمت به مردم و توسعه ی پایه دار می باشد.» در همین حال، مسؤلان اتاق زراعت و مالداری کمبود سردخانه ها را یکی از چالش های پایه ای دهقین می دانند. رییس این اتاق می افزاید که به دلیل کمبود سردخانه ها، بسته شدن برخی از مسیرهای تجارتي زیان های هنگفتی به دهقین و باغداران وارد شده

کار ساخت یک سردخانه و شرکت سیدسازی به هدف پشتیبانی از تولیدات داخلی، از سوی یک شرکت خصوصی در ولسوالی کلکان کابل آغاز شد. مسؤلان وزارت زراعت، در مراسم آغاز کار این سردخانه، سرمایه گذاری در بخش زیربنای زراعت را نیاز جدی برای دهقین و باغداران در کشور خواند. آنان افزودند، قرار است در آینده ۳۳ باب سردخانه با ظرفیت هایی میان ۶۰۰ تا یک هزار و ۵۰۰ تن ایجاد شود. وزارت زراعت، آبیاری و مالداری در این باره گفت: «این یک افتخار بزرگ است، وزارت زراعت از همچون؛ سرمایه گذاری که در عرصه ی زیربنایی اقتصادی

است. اتاق زراعت و مالداری گفت: «۱۵۰ سردخانه به اتاق تولیدات زراعت و مالداری افغانستان، این ها پیشنهاد دادند، که از آن میان ۱۰۹ سردخانه ایجاد شده و به فعالیت آغاز کرده، امروز سنگ تهادب ۱۵۱ آن را خواست الله باشد ما تهادب گذاری آن را می کنیم.» این سردخانه قرار است تا شش ماه آینده، در ۱۱ جریب زمین، به ظرفیت سه هزار تن با سرمایه گذاری یک میلیون دالر تکمیل شود. این در حالی ست که دهقین در بسیاری از ولایت های کشور، به دلیل نبود سردخانه ها، همه ساله با هدررفت گسترده ی حاصلات شان روبه رو می شوند.

د حيرتان بندر ۲۴ ساعته فعاليت؛ د سوداگرۍ او سيمه ييز اتصال پياوړتيا په لور ستر گام

زاهد خان

د حيرتان بندر ۲۴ ساعته کېدو اقتصادي گټې

۱- د سوداگرۍ چټکتيا: سواگر اړ و و چې د بندر د پرانيستو له پاره ساعتونه انتظار وکړي، چې له دې امله به بار وړولو بهير ورو و. د بندر د ۲۴ ساعته کېدو سره به دا ستونزه له منځه لاړه شي او توکي به په دوامداره توگه انتقالېږي.

۲- د لگښتونو کمېدل: د بار وړونکو موټرو انتظار به د سوداگرۍ لگښت زيات. د بندر ۲۴ ساعته فعاليت سره به د موټرو او واگونونو انتظار کم شي او د بار وړولو عمومي لگښت به راکم شي.

۳- د صادراتو زياتوالی: د بندر ۲۴ ساعته کېدو سره به افغانستان خپل صادرات لکه وچې او تازه مېوې، لاسي صنايع او نور په چټکۍ سره بهرنیو بازارونو ته ولېږدوي.

۴- د وارداتو د کمښت مخنيوی: د بندر دوامداره فعاليت سره به په هېواد کې د توکو د کمښت ستونزه تر ډېره حل شي او افغان بازارونه به نږدې هر وخت له اړينو توکو ډک وي.

د رېل پټلۍ او لوژستيکي سکتور پراختيا

د مسوولينو په وينا د بندر ۲۴ ساعته فعاليت سره به د واگونونو شمېر له ۱۳۰ څخه ۵۰۰-۷۰۰ ته لوړ شي چې دا د رېل پټلۍ سکتور له پاره ستر پرمختگ دی. رېل پټلۍ د ارزانه او خوندي ترانسپورت تر ټولو مهمه وسيله ده. د بندر ۲۴ ساعته کېدو سره به د بار وړولو سرعت زياتېږي او د افغانستان د ترانزيتي دهلېز حيثيت ورسره نور هم پياوړی کېږي. د بندر ۲۴ ساعته فعاليت به د لوژستيکي شرکتونو او ترانسپورتي شبکو پراختيا اړتيا زياته کړي، چې له امله به يې کاري فرصتونه هم ايجاد شي.

سريزه

د افغانستان اقتصادي راتلونکی تر ډېره د ترانزيت، سوداگرۍ او سيمه ييز اتصال له پراختيا سره تړلی دی. افغانستان، چې سمندر ته مستقيم لاسرسی نه لري، د خپلو وارداتو او صادراتو د لېږد له پاره د ځمکنيو او رېل پټلۍ لارو ته ډېره اړتيا لري. په همدې چوکاټ کې د حيرتان بندر د خدمتونو ۲۴ ساعته کېدو هوکړه د هېواد له پاره يو مهم او ستر اقتصادي پرمختگ بلل کېږي. دا پرېکړه يوازې يو اداري بدلون نه دی، بلکې د افغانستان د ترانزيتي اقتصاد د پياوړتيا، د سوداگرۍ د چټکتيا او د سيمه ييزو اړيکو د پراختيا له پاره اساسي گام دی. د حيرتان بندر د افغانستان د سوداگريزې دروازې حيثيت لري او د منځنۍ اسيا هېوادونو سره د افغانستان تر ټولو مهمه رېل پټلۍ اړيکه گڼل کېږي. کله چې دا بندر ۲۴ ساعته فعال شي، نو دا به د سوداگرۍ د بهير په سرعت، حجم او مؤثريت کې ژور بدلون رامنځته کړي. دغه بدلون به نه يوازې د سوداگرو له پاره اسانتياوې زياتې کړي، بلکې د ملي اقتصاد په وده کې به هم مهم رول ولوبوي.

د حيرتان بندر ۲۴ ساعته کېدو هوکړې تفصيل

د افغانستان اسلامي امارت د ټولگټو چارو وزارت د اوسپنې پټلۍ مسوولينو د ازبیکستان د اوسپنې پټلۍ له مسوولينو سره په ليدنه کې هوکړه کړې چې د حيرتان بندر خدمات به ۲۴ ساعته کېږي. د نوې هوکړې پر بنسټ به د توکو د انتقال په بهير کې ځنډ او د سوداگرۍ

د حجم کمښت له منځه لاړ شي.

د هوکړې مهم ټکي دا دي:

- بندر به شپه او ورځ فعال وي.
- لابراتواري او تخنيکي خدمات به چټک شي.
- د توکو د لېږد بهير به بې ځنډه ترسره کېږي.
- د واگونونو شمېر به څو برابره زيات شي.

تر ټولو مهم بدلون د انتقالاتي واگونونو په شمېر کې زياتوالی دی، چې له ۱۳۰ څخه ۵۰۰ او تر ۷۰۰ پورې به ورسېږي. دا زياتوالی د افغانستان د وارداتو او صادراتو په ظرفيت کې ستر پرمختگ گڼل کېږي او د سوداگرۍ حجم څو برابره لوړولی شي.

د حيرتان بندر ستراتيژيک اهميت

حيرتان بندر د افغانستان له پاره يوازې يو سرحدي بندر نه دی، بلکې د هېواد د اقتصاد د ساه له پاره يوه مهمه لاره ده. افغانستان په وچه کې راگير هېواد دی، نو هر هغه بندر چې افغانستان له نړيوالو بازارونو سره ونښلوي، د دې هېواد له پاره حياتي ارزښت لري.

د دې بندر اهميت په لاندې ټکو کې نغښتی دی:

۱. د وارداتو ډېره برخه له همدې لارې هېواد ته راځي.
 ۲. د منځنۍ اسيا بازارونو ته د صادراتو مهمه لاره ده.
 ۳. د افغانستان د ترانزيتي دهلېز اساسي برخه ده.
- د همدې ارزښت له امله د بندر ۲۴ ساعته کېدل د هېواد د اقتصادي ثبات له پاره حياتي بدلون بلل کېږي.

پايله

د حيرتان بندر د ۲۴ ساعته کېدو هوکړه د افغانستان د اقتصاد له پاره يو تاريخي فرصت دی. دا اقدام به د سوداگرۍ چټکتيا، د لگښتونو کمښت، د صادراتو زياتوالی او د سيمه ييز اتصال پراختيا تضمین کړي. د واگونونو زياتوالی او د رېل پټلۍ پراختيا به افغانستان د سيمې په

د حيرتان بندر ۲۴ ساعته کېدو هوکړې تفصيل

په وروستيو کلونو کې د افغانستان او ازبکستان ترمنځ سوداگري پراخه شوې او دواړه د يو بل مهم سوداگريز شريکان گرځېدلي دي. افغانستان له ازبکستانه برېښنا، خوراکي توکي او ساختماني مواد واردوي او افغانستان وچې او تازه مېوې او لاسي صنايع نور ازبکستان ته صادروي. د حيرتان بندر ۲۴ ساعته فعاليت سره به د دواړو هېوادونو ترمنځ د سوداگرۍ کچه څو برابره لوړه شي او د دواړو هېوادونو ترمنځ به اقتصادي اړيکې ډېرې پراخه شي.

ترانزيتي نقشه کې مهم ځای ته ورسوي. که دا بهير په دوامداره توگه پياوړی شي، افغانستان کولی شي د منځنۍ او جنوبي اسيا ترمنځ د سوداگرۍ پل شي او د اقتصادي ودې پر لور ستر گامونه واخلي. دا هوکړه د افغانستان د اقتصادي ثبات، د سوداگرۍ د پراختيا او د سيمه ييزو همکاريو له پاره د نوي فصل پيل دی.

د ملي عوايدو او کار فرصتونو زياتوالی

د سوداگرۍ زياتوالی کولی شي د افغانستان اسلامي امارت عوايد لوړ کړي. د صادراتو او وارداتو کچې لوړېدل د حکومت له پاره مهمه عايداتي سرچينه ده او د دې ترڅنگ د بندر پراختيا کولی شي چې نوي کاري فرصتونه رامنځته کړي. ترانسپورتي شرکتونه، لوژستيکي شرکتونه او گمرکي خدمات زياتېږي، چې له امله يې گڼ خلک په کار بوختېږي چې دا په نهايت کې د هېواد په عمومي اقتصادي وده مثبت اغېز ښکاري.

اندازه	پولي واحد	پېرل	پلورل
۱۰۰۰	هندي کلداری	₹۷۴۶	₹۷۴۴
۱	انگليسي پونډ	₹۸۴,۸۰	₹۸۵,۱۰
۱	سعودي ريال	₹۱۷,۱۷	₹۱۷,۱۸
۱	اماراتي درهم	₹۱۷,۵۴	₹۱۷,۵۵
۱	چيني ين	₹۹,۴۴	₹۹,۴۵

اندازه	پولي واحد	پېرل	پلورل
۱	امريکايي ډالر	₹۶۴,۴۰	₹۶۴,۴۵
۱۰۰۰	پاکستاني کلداری	₹۲۲۰	₹۲۲۱
۱۰۰۰	ايراني تومن	₹۰,۴۲	₹۰,۴۳
۱	اروپايي يورو	₹۷۴,۰۰	₹۷۴,۲۰
۱	روسي روبل	₹۰,۸۶	₹۰,۸۶

د بهرنيو اسعارو بيبې

د کابل په شهزاده سراس کې د افغانی پر وړاندې د بهرنيو اسعارو د نن ورځې بيبې

KABUL AND TASHKENT AIM TO RAISE TRADE VOLUME TO FIVE BILLION DOLLARS

Qais Ahmad

Trade relations between Afghanistan and Uzbekistan have entered an unprecedented phase of expansion, and both sides are now striving to further deepen and strengthen these ties. According to official figures, the volume of trade between the two countries, which stood at approximately \$653 million in 2021, has reached \$1.7 billion in 2025. The current objective is to increase this volume to \$5 billion in the near future.

Although this target appears economically promising, the fundamental question is whether it is achievable under real conditions. Considering the current relations and existing opportunities between Afghanistan and Uzbekistan, this goal is indeed attainable.

First, in a recent development, during an online meeting between the Acting Minister of Industry and Commerce of the Islamic Emirate of Afghanistan, Nooruddin Azizi, and the Deputy PM of Uzbekistan, Jamshid Khojaev, it was emphasized that there is strong political will to expand trade. A clear example of this is the endorsement by the President of Uzbekistan of the preferential trade tariff law with Afghanistan. Under this agreement, tariffs have been reduced to zero on eight categories of goods for Afghanistan and six categories for Uzbekistan, which can significantly lower trade costs and accelerate the flow of goods.

Second, in addition to this, the signing of dozens of agreements worth over \$1 billion between the private sectors of both countries is

considered a positive step toward enhancing bilateral trade and economic cooperation.

Third, alongside political commitment and major agreements, transport facilitation measures have also been introduced. Currently, the number of transport vehicles operating from both sides has increased compared to the past. Visas are being issued more easily, and practical efforts are underway to find joint solutions in banking and financial sectors. Moreover, the construction of standardized warehouses is identified as a key upcoming step.

Fourth, most importantly, security has now improved in Afghanistan, creating a favorable environment for foreign investment. Uzbek traders and investors can operate and invest without concern. A practical example of this is the investment by Uzbek companies in gas extraction projects in the Tooti Maidan field in Faryab province.

Fifth, given the existing opportunities, Afghanistan can play a significant role in exporting coal, dried fruits, and agricultural products to Uzbekistan, while importing electricity, petroleum, construction materials, and industrial goods in return. This complementary economic structure forms a strong foundation for expanding trade between the two countries.

Furthermore, the expansion of regional cooperation—particularly increased economic engagement with Central Asian countries—can

position Afghanistan as a key transit corridor. In this regard, a recent consultative meeting between Afghanistan and Central Asian countries was held in Kabul under the leadership of the Ministry of Foreign Affairs. The main objectives of this meeting included strengthening political dialogue and diplomatic coordination, identifying new opportunities for cooperation based on economic priorities, exchanging views on regional developments, and supporting stability and sustainable growth, all of which were strongly emphasized.

This progress lays the groundwork for sustainable economic growth and represents a significant step toward regional connectivity. The Islamic Emirate has consistently assured that it pursues an economy-centered foreign policy and is prepared to play an effective role in both bilateral and multilateral economic and trade relations, as well as in regional connectivity.

Overall, the target of \$5 billion in trade is not unattainable. Achieving this goal will require deeper political engagement, strengthened fundamental economic activities, a more robust financial system, infrastructure development, and support for the private sector. If existing opportunities are managed effectively, Kabul and Tashkent can elevate their trade relations to a new level—\$5 billion or even beyond.